

FRAMTIDSLANDET NORRBOTTEN

Norrbotten är fantastiskt. Vi som bor här och de som levde före oss har byggt ett samhälle som kännetecknas av välbefind, frihet och rättssäkerhet- ett samhälle där vi ser efter varandra och miljön.

Vi är ett kontrasternas län. Vi har allt från de höga fjällen till kustlandskapet. Vinterkylan, mörkret och norrskenet. Men även de ljusa nätterna med midnattssol och ljumma sommarkvällar. Det är kontraster som tillsammans skapar den helhet som gör Norrbotten till vårt hem.

Här finns den traditionella industrin, formad genom århundraden av människors blodsvett och tårar. Människorna, gruvan, stålet, skogen, havet och jorden. Resurser som genom tiderna gett oss vår försörjning och trygghet. Resurser som vi tillsammans nyttjat med förnuft, brukat men inte förbrukat.

Nu står vi inför stora positiva utmaningar. Samhällen i Norrbotten, Sverige och Världen ska omvandlas. Vi ska fortsätta att tillvara på de resurser som finns i Norrbotten och vi ska göra det på ett klimatsmart och hållbart sätt. Vi ska genomföra en grön omställning av Sverige och världen. Norrbotten ska vara vägvisaren i detta arbete.

Centerpartiet nationellt och i länet är teknikoptimister. Vi tror att vi med teknisk utveckling kan åstadkomma ett samhälle med mindre resursslöseri och kombinera detta med fortsatt tillväxt och välbefind. Detta i stället för förbud och inskränkningar i vår strävan att ständigt bygga ett bättre samhälle för oss alla.

Under den gångna mandatperioden har Centerpartiet i Norrbotten varit drivande i arbetet med att vår basindustri ska ges möjlighet att ställa om, att nya företag etableras, att vården trots pandemin är tillgänglig och fortsatt nära medborgarna, att allt fler person- och godstransporter kan ske på järnväg istället för gummihjul.

Med stöd nationellt och internationellt har vi kommit långt i detta arbete men mycket återstår i vårt arbete. Därför ser vi framemot att fortsätta det arbete som vi påbörjat. Vi går till val som optimister om framtiden även om vi erkänner att många positiva utmaningar finns framför oss i vårt gemensamma arbete att utveckla Norrbotten. Hela Norrbotten ska växa och utvecklas till framtidslandet Norrbotten.

För att möta utmaningarna behöver vissa grundläggande förutsättningar finnas på plats. Vi ska tillsammans ge Norrbotten och oss som bor här de allra bästa förutsättningarna att bo och verka i vårt Norrbotten.

I Framtidslandet Norrbotten växer hela länet och utvecklas till en ännu bättre och attraktivare plats att leva och bo i. Detta sker genom att vi har ett rikt utbud av arbetsplatser med kvalificerade arbetsuppgifter, det är stora och små företag som är grunden i utvecklingen. Ett rikt utbud av kultur i alla dess former och möjlighet till ett brett utbud av fritidsaktiviteter i hela länet. Där vi har möjlighet att bygga natur och strandnära för att skapa attraktiva boendemiljöer. Detta ska ske i samklang med naturen, vi värnar och vårdar miljön för kommande generationer.

Istället för att se hur vinster från naturresurser försvinner från regionen vill vi ha en annan ordning. Mer vidareförädling av råvaror skapar fler arbetstillfällen och ökade skatteintäkter. Samtidigt vill vi också se att de naturresurser som inte vidareförädlas hos oss ändå kommer oss till del genom regionala skattebaser i form av naturresursavgifter. På så sätt kan vi skapa bättre förutsättningar till en ökad tillgång på likvärdig vård, skola och äldreomsorg.

Hälso- och sjukvård

En nära och tillgänglig hälso- och sjukvård är en grundläggande förutsättning för att Norrbotten ska vara attraktivt som boendeort. I ett län med stora avstånd är det därför viktigt att vi även fortsättningsvis har 5 sjukhus som kan ge ett akut omhändertagande samtidigt som man har egna specialistområden. Därför är det viktigt att Kalix sjukhus inte avlövas ytterligare samtidigt som Kiruna nya sjukhus också får möjlighet att bedriva kirurgi. Vården ska vara jämställd och satsningar behövs på framförallt kvinnosjukvård, mödra -och förlossningsvård.

Samtidigt behöver primärvården utvecklas med högre tillgänglighet, fysiskt och digitalt, i länets alla delar. Primärvården är avgörande för en fungerande nära vård, för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Ett utökat samarbete med kommunerna inom ramen för Nära Vård projektet är avgörande för att den regionala hälso- och sjukvården och den kommunala vård och omsorgen ska kunna ske effektivt i livets alla skeden. För att den digitala tillgängligheten till vården ska vara möjlig krävs att arbetet med utbyggnad av digital infrastruktur sker i högre takt och att servicepunkter på landsbygden etableras.

Den psykiska ohälsan blir allt vanligare i vårt samhälle. Så även i Norrbotten. Orsakerna till detta är många och en känsla av otillräcklighet kan bero på att man inte hittar sin plats i det omkringsiggande samhället. Sociala medier, otrygghet och social isolering är bidragande orsaker till en växande psykisk ohälsa. Det är därför viktigt att insatser görs för att framför allt våra barn och unga ges stöd och hjälp tidigt. En satsning på att minska köerna till barn och ungdomspsykiatri behöver göras och samarbetet med kommunerna gällande stöd till barn och unga är något som måste prioriteras.

I allt för många delar av vårt län är inte tandvården tillgänglig vilket syns i munhälsan. Tanderna är en del av kroppen och måste precis som övrig vård finnas nära och tillgänglig för att kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Ökade insatser behövs för att utbilda och rekrytera tandläkare till Norrbotten för att möta upp det behov som finns.

En av de större utmaningarna inom vården idag och i framtiden är tillgången till personal. Det är därför viktigt att fler vill jobba inom sjukvårdens alla verksamhetsområden. Att personal som idag jobbar inom vården stannar kvar samtidigt som fler söker sig till vårdyrket är en avgörande fråga för vår tillgång till vård. Det är därför nödvändigt att

arbetsmiljön inom vården blir bättre, inte minst genom bättre utbildning i arbetsmiljö relaterade frågor och genom ett tydligt ledarskap.

PRIORITERADE FRÅGOR VALET 2022

- * **Minska den Psykiska ohälsan**
- * **Förstärkning av BUP**
- * **Tandvård - tänderna tillhör kroppen**
- * **Närhet och inflytande över vården**
- * **Fler och tillgängliga ambulanser**
- * **Bassjukvård där och när man behöver det**
- * **Mer resurser till förebyggande hälsoinsatser**
- * **Kvinnors hälsa, mödra- och förlossningsvård**
- * **Personalens arbetsmiljö**

Infrastruktur

I ett vidsträckt län som Norrbotten är få saker av så avgörande betydelse som tillgången till en fungerande infrastruktur. Vägar som bär, flyg som kan ta oss till mer avlägsna platser, en digital infrastruktur till varje hem och stuga eller en kollektivtrafik, på väg eller järnväg, som knyter länet samman är en grundbult i den gröna samhällsomvandling som vi nu ser framför oss.

De satsningar som nu sker kommer att ställa stora krav på att infrastrukturen kommer på plats. Norrbotten behöver bli rundare och hela länet måste tas i bruk för att klara den positiva utmaning som vi har framför oss. Det är viktigt att ha med oss att Norrbotten har lika stor befolkning idag som vi hade under 1950 talet. Vi behöver öka vår befolkning med cirka 100.000 människor under de kommande decennierna för att lösa de uppgifter som vi har framför oss. Det kommer att ställa stora krav på att vi löser frågorna om infrastruktur på ett bra och hållbart sätt. Satsningar på infrastruktur måste ske i hela länet för att förstora vår arbetsmarknadsregion klara kompetensförsörjningen och skapa ett attraktivt Norrbotten.

Bilen är och kommer fortsatt att vara en nödvändighet i ett län som Norrbotten. Hur bilen drivs kommer däremot att förändras. Mer förnyelsebara bränslen kommer att vara nödvändiga, likaså en utbyggd ladd infrastruktur för elbilar men även satsningar på framtida förnybara flytande bränslen för våra bilar.

Norrbotten är det län i Sverige som producerar mest förnyelsebar elenergi vilket också är det som gör att Norrbotten kan vara vägvisare i det gröna omställningsarbetet. Under de kommande åren kommer ett elöverskott att övergå till en balans på tillgång och efterfrågan av elenergi i länet. För att fortsatt kunna utveckla vårt län är det nödvändigt att utöka produktionskapaciteten av förnyelsebar elenergi och utveckla lagringsmöjligheter av den samma. Därför måste en strategi för utbyggnad av förnyelsebar elproduktion utarbetas så att exempelvis vindkraft kan etableras utan att rekreativsmöjligheter försämras för länets invånare och besöksnäringen.

Men det räcker inte bara att producera förnyelsebar energi utan det måste även vara möjligt att överföra energin i våra elnät. Därför är det nödvändigt att förstärka överföringskapaciteten regionalt, nationellt och internationellt.

PRIORITERADE FRÅGOR VALET 2022

- * **Fungerande kollektivtrafik i hela Norrbotten**
- * **Utbyggd laddinfrastruktur**
- * **Förbättrad överföringskapacitet i det regionala elnätet**

Landsbygd

Norrbotten består till huvuddelen av lands- och glesbygd, där den stora andelen av befolkningen bor längs kusten och då framför allt inom fyrkantsområdet. För att hela Norrbotten ska växa och utvecklas är det viktigt att vi lyfter blicken och ser till hela länets behov och möjligheter. Även om vi idag ser att stora satsningar kommer att göras i kustområdet och malmfälten så får inte resten av länet glömmas bort. Kort sagt vi måste säkerställa att viktiga samhällsfunktioner kommer hela länet till del i form av fysisk och digital infrastruktur, kollektivtrafik, kompetensförsörjning, finansieringsmöjligheter för privatpersoner och näringsliv. Men också i form av närvarande polis och andra statliga verksamheter. På det sättet kan vi skapa utvecklingskraft, arbete och trygghet i alla delar av länet.

Skola, vård och omsorg, butiker, post och bredband är exempel på viktiga samhällsfunktioner som måste finnas tillgängliga för hela Norrbotten. Exempler kan göras många fler och kan förändras över tid, men det finns funktioner som måste vara tillgängliga för våra medborgare antingen fysiskt eller digitalt. Därför kan vi aldrig acceptera att funktioner av detta slag monteras ner innan man säkerställt tillgänglighet och fullgod service på andra sätt.

Norrbottens förutsättningar har gett möjlighet för unika företag och verksamheter i vårt län. Biltestverksamheten i inlandet, besöksnäringen med ICE-Hotel och Tree hotel som exempel på världskända varumärken, fjällvärlden med den samiska kulturen och midnattssolen och skärgårdslandskapet är några verksamheter som drar nytta av de kontrastrika förutsättningar som finns i vårt län. Och man gör det med den äran.

Kontrasterna i länet visar att det går att kombinera det traditionella bruket av våra naturresurser, jorden, skogen och vatten, med spetsteknologi och high-tech företag. Det är en utveckling som vi behöver förstärka ytterligare, genom infrastruktursatsningar, för att skapa en hållbar utveckling av hela vår region.

En positiv bieffekt av den gröna omställning som nu sker i Norrbotten är sannolikt en ökande industriturism där många vill komma till Norrbotten och med egna ögon se den utveckling som sker. Detta kommer att vara ett komplement till det rika utbud som besöksnäringen idag kan erbjuda i form av naturupplevelser, rekreation, jakt och fiske. Det är därför viktigt att besöksnäringen ges goda förutsättningar att ta till vara det ökade intresse som kommer i den gröna omställningens spår. Inte minst är fortsatt utvecklade kommunikationer, fysiska och digitala, en viktig del för att besöksnäringen ska kunna utvecklas ytterligare.

PRIORITERADE FRÅGOR VALET 2022

- * **Kulturutbud i hela länet**
- * **Bättre möjligheter att bygga strandnära**
- * **Förbättrad tillgång på kollektivtrafik i hela länet**
- * **Satsningar på det regionala vägnätet i hela länet**

Skola och utbildning

En av Norrbottens största utmaningar är tillgången på arbetskraft. När övriga delar av Sverige har ökat sin befolkning har Norrbotten stått still. Vi är idag ungefär lika många norrbottningar som vi var 1956. Samtidigt har befolkningen i Sverige vuxit med drygt 3 miljoner invånare. Vi behöver bli många fler norrbottningar, och framför allt behöver vi bli många fler yngre norrbottningar.

Nu vänder det och Norrbotten har alla möjligheter att växa i befolkning. Det kommer även att ställa stora krav på våra förskolor, skolor, gymnasier och högre utbildningar att kunna ta emot fler elever än idag, samtidigt som kvaliteten utvecklas ytterligare.

Samverkan mellan Norrbottens kommuner gällande utbud av gymnasieutbildningar i länet, samverkan över kommungränserna för att skapa större elevunderlag i grundskolan på landsbygden och en ökad samverkan mellan kommun, region, näringsliv och universitet gällande högre utbildning och även tillkommande yrkesutbildningar måste utvecklas.

Det livslånga lärandet och tillgängligheten till högre utbildning eller yrkesutbildning är viktigt för hela Norrbottens utveckling. Vi ser det som nödvändigt att fler utbildningar kommer till stånd och utlokaliseras i länet för att möta det kommande behovet av kompetensutveckling.

Ingen samhällelig insats utjämnar skillnader mellan människor i samma utsträckning som tillgång till en bra skola och utbildning.

PRIORITERADE FRÅGOR VALET 2022

- * **Möjliggör för fjärr och distansundervisning**
- * **Höjd status för skolans personal**
- * **Trygg arbetsmiljö för elever och lärare**
- * **Utbilda fler lärare**

Attraktivitet

När Norrbotten nu har förutsättningar för att växa så måste vi skapa attraktiva boendemiljöer runt om i vårt län. Vi vet att många människor gärna bosätter sig nära vatten vilket kräver att den nuvarande tillämpningen av strandskyddsreglerna förändras. Att kunna bosätta sig på tätortsnära landsbygd med tillgång till bredband, kollektivtrafik och med förskola och skola i närheten är en dröm för många yngre runt om i Sverige. I vårt Norrbotten ska drömmen ges möjlighet att förverkligas.

Men ett attraktivt boende är inte allt. Vårt förenings- och kulturliv i Norrbotten är starkt. Vi har ett flertal idrottsföreningar som bedriver verksamhet på elitnivå inom många sporter, men vi har även kulturföreningar som på många sätt både utvecklar och bevarar vårt eget kulturarv. Föreningslivet och civilsamhället är det som i grunden bygger vårt samhälle. Ett levande förenings- och kulturliv är en förutsättning för att lyckas med att skapa ett attraktivt Norrbotten.

PRIORITERADE FRÅGOR VALET 2022

- * **Fortsatta investering i bredbandstäckning i hela länet**
- * **Mobiltäckning i hela länet**
- * **Farbara vägar**
- * **Samhällsservice butik, mack, post**
- * **Ett rikt kultur- och föreningsliv**
- * **Strandnära boende**

En politik för hela landet

En politik som för Norrbotten och Sverige framåt kräver beslut och insatser på alla nivåer, från kommunala nämnder till EU-parlamentet. Det gäller villkoren för de lokala skolorna, äldreboenden, företagen och föreningarna. Det handlar om att en god vård och omsorg ska finnas tillgänglig oavsett var du bor. Vi fortsätter vårt arbete med att bygga ihop Norrbotten och Sverige med en utvecklad infrastruktur för hela regionen och hela landet. Vi behöver säkerställa trygghet från våld och övergrepp i alla delar av landet, även i Norrbotten. Dessa frågor driver vi utifrån lokala och regionala förutsättningar på landsbygd, i mindre orter och i städerna.

Sverige är fullt av nyanser och variation vilket gör Sverige rikt och spännande. Mer likvärdiga förutsättningar är nödvändiga, men ska inte betyda likformighet. Mångfald skapar bättre utveckling än enfald. Detta har vi i Centerpartiet alltid förstått och arbetat för. Vi är ett parti för alla delar av Norrbotten och Sverige.

För att bygga landet än starkare så vill vi ha en grön tråd i det politiska arbetet. En röst på Centerpartiet i det lokala valet får större genomslag om Centerpartiet även står starkt regionalt och nationellt. Låt oss tillsammans bygga ett starkare Norrbotten och Sverige genom en röst på Centerpartiet i valet den 11 september.